

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR Főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY széprodamali főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL. BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 706.

Mai számunk főbb közleményei: Vezérlik: Beck báró és társai. A bonyodalmak tetőpontján.

Beck báró és társai.

Az osztrák császárvárosból is, innen is a magyar metropolishól szállnak a hírek szerte az országba, mint ropkódó madarak.

A király fájdalmas érzéssel tudta meg, hogy a magyar nemzet hadiparancsát rosszul értelmezi...

A felség nem akart prejudikálni a paritás érdekében kívánatos módosításoknak...

Kiáltványt ad ki a király, s megnyugtató a magyarságot...

Azon vagyok, mondta Khuen gróf az Egyetértés dolgozóitársának, hogy a dolgokat dülöre vigyem, s tudom, jól esnek az országnak, ha királyi manifesztumot viszek haza...

Igy jönnek a jelentések egyfelől, fehér galambjai a békének. Hivatalosan jönnek, szavahihetők. S megnyugtatók is, bölcsek is.

Mutatták a jelentések, hogy kellő helyen ismerik a helyzetet, s jó nyomon keresik a kibontakozás útját.

A viharos szenvedélyeket megnyugtatói akarják és lecsendesíteni, mert tudják és érzik, hogy csak addig lehet uralkodni a háború folyamán, amíg az a medrében hőmpölyög.

De nyomban a fehér galambok mögött károga és vészit hirdetve jönnek a sötét madarak, a fekete hollók.

A gonosz hírek jönnek, így: Manifesztumról szó sincs, senki se gondol rá...

Magyar vezényszóráról álmodni se merjen a magyar nemzet; a felség sohase teljesíti ezt a kívánságot...

Az Egyetértés tárczája.

Ijúság.

Az Egyetértés eredeti tárczája. Írta: Fényes Sanna.

Verőfényes májusi nap volt, amikor először megláttam. Félgyermekleány, félgyermekleány, hosszú selymes pillakával, de tévova, félénk tekintettel, mint az őzike, — igazi esztiréleány.

Az erdőben sétálgattam és séta közben bukkantam rá, azaz hogy reájak.

Valami nagyobb társasággal került ki ide, azok ott lenni egy kies völgyecsében tized raktak, vagy fűztek, vagy játszottak. Ez a kis leány félreült a völgyke peremére, korszort fonn pimpóvirágból.

Szemrevaló fia volt a legényke is — akár gránátosnak is beillt volna széles vállalival, akár leányoknak is beillt volna selymes tekintetű, nagy kék szemével.

En az hiszem, hogy a legtöbb nő nem képes ellenállni a kékszemű férfiak csábító varázsának, olyan hatással van az ilyen szem pillantása, mint a hegedű síró flageolet hangja, nines olyan páncélezott kebel, a melyik el tudna zárkózni hatása elől.

A kisleány hát korszort fonn pimpóvirágból, a kékszemű fia pedig hozdotta neki a pimpóvirágot, nagy halmozékányit öntött bele a donna elé, aztán melléheveredett... segített neki.

Nem értett-e a virágfűzéshez, vagy egyéb tette-e, biz én nem tudom, — nem is igen leshettem meg minden apróságot a fak közelebb akar lenni ahhoz a fuboz.

Ezek bizony szeretik egymást, az isten is egymásnak teremtette őket. Valami egyszemű nek a legény, valami edeset, fontosat, mert a leány roppant figyelemmel hallgatja, egyetlen szavát nem akarja elveszteni, hát közelhalki hozzá, mindig közelebb... Bizony isten, mégse csalás ez a farsangi szalon-kert, igazi, ha-

A hadiparancsot fentartják s ideje volt, hogy a renitens magyarság megkapta a kellő leccskét...

Semmiféle újabb engedményt nem kap semmiféle új kormány. S ha nem lesz a mai alapon vállalkozó, Khuen egyszerűen tovább viszi az ügyeket, a parlamentet pedig hazaküldik...

A király nem megy Budapestre s mindaddig nem megy, amíg a nyugalom helyre nem áll...

A károgo vészmadarak is hivatalos forrásból valók, ugyancsak szavahihetők...

Hogy lehet ez? Áldás és veszedelem, megnyugvás és izgalom, béke és háboru, fehér galamb fekete holló, hogy egy helyről kerüljön ki.

Ugy lehet ez, ugy is van, hogy különféle befolyások érvényesülnek a bécsi Burgban. Az egyik pillanatban felülkerekedik a hazafias befolyás és a felség alkotmány szerete, s akkor sűrűn jönnek a béke galambjai; a másik perczen felülkerekedik az idegen, végzetes, titokzatos befolyás, s akkor szárnyra kapnak a fekete, károgo hollók.

Ki ez a titokzatos, láthatatlan elleneséges hatalom? Nem tudjuk. Sohase látta senki, de mindig érezte mindenki, hogy van. Nem mutatkozott soha, hanem mindig jelentette kárhozatos közelségét. Utjában volt minden nemzeti alkotásnak és sziszegő kigyó módjára fojtogatni akart minden hasznos fejlődést. Mint a betegség csírája, olyan ez a sejtelmes valami, nem látjuk kiesoda, nem tudjuk micsoda, csak a pusztító, romboló, fojtogató hatását érezzük...

Nevet is adott a népképezet az ötvénestendős szörnynek. Kamarillának nevezi. Hogy kik a tagjai, mik a céljai, melyek a tervéi, senki se tudja, de a hatását látja minden ember. Az ő befolyásának szülője volt negyvennyolcz és negyvenkilencz, az ő befolyása teremt meg a mostani válság fekete hollóit...

A kardesörtetű szoldateszkát állítja most szembe a titokzatos befolyás a magyar nemzet alkotmányos törekvéseivel. S a mit akar, a mit elérni vágy, nem lehet más, csak az erőszak, az abszolútizmus. Amely szinte már tetet is őt s nyomában hangzik Beck báró neve, a vezérkar feje, meg a másoké is, akikről suttogva beszélnek.

Óreg királyunk odafönn Bécsben küzd és harcol magában, melyik kerekedik felül, melyik legyen a győz-

tes. Az ő nagy alkotmányos érzése és meleg szeretele népei iránt, vagy a család ősi hagyománya, a titokzatos, rejtélyes befolyás. S talán arra is gondol, hogy pusztulás és kárhozat támadt belőle mindig, amikor az idegen hatalomnak adták az első szót. S talán arra is gondol, hogy az abszolútizmus rossz időket jelentett nemcsak a nemzetnek, de még inkább az uralkodónak ebben az országban.

Ki kerekedik felül Bécsben a legközelebbi napokban? Ebben van a helyzet kulcsa. Mi nyugodtan várhatunk. Velünk az igazság és az erő. S bennünk a bizalom, hogy ősz uralkodónkban erősebb az igazság és alkotmányosság érzése, mint a hagyományos tradíció...

Várunk hát. Mi száll föl holnap Bécsben: fehér galamb, vagy fekete holló?...

A bonyodalmak tetőpontján.

Teljes anarkia.

Döntés még nem történt odafönn Bécsben: se új kormány, se manifesztum. Itthon pedig — miatt gróf Khuen-Héderváry a Hofburg tájékan vesztelget — az a nagy, az egyseges szabadelvű párt heves belső tusakát vív, a melyeket elfojtani ma is nagy munkába került. Khuen „leöntet”, hogy várjanak a pártértekezletre, a míg ő hazajöhet s a tulajdon pártja kis híja, hogy túl nem tette magát ezen az óhajon s meg nem tartotta a pártkonferenciát — miniszterelnök nélkül.

A belső háborúságot valahogy elsímitották, alább olvasható, hogy miképp — de azért békéről, egyetelmiségről szó sincs a tisztelt többség soráiban.

Egyebként majd eldől: szórdán délre lesz a szabadelvű párt értekezlete. És döntést holnapra várnak bár, de a nyilvánosságra jutását csak akkora. Az ellenek pedig ügyel és halad a maga útján nyugodtan.

A mai nap politikai eseményeiről Bécsbe küldött munkatársunk is jelentős momentumokkal számol be, minderről itt következik a tudósítás:

A királynál.

Khuen ma délután négy órakor mindössze egy negyedórát volt a királynál és holnap ismét megjelenik a Hofburgban. Döntés tehát — legalább a jelekből ítélve — e mai napon még nem történt.

Felhivatalos jelentés szerint Khuen ma telefonon kérte a szabadelvű pártot, hogy holnapra, keddre hirdett értekezletét ha-

lassza el szerdára, mert ő hamarabb nem jöhet. A mi tudósítónk ezt a jelentést egyebek közt azzal egészíti ki, hogy az ideiglenes miniszterelnök ma is több ízben konferált Thallóczy külügyminiszteri osztályfőnökkel és Láng Lajossal, aki azonban délután már visszatért Budapestre. Arra a híre, amelyet ma este a szabadelvű pártkörben szintén megemlítettek, hogy t. i. Lukács Lászlóval is tanácskozott ma Khuen, tudósítónk megjegyzi, hogy Lukács csupán érintette Bécsot átutazóban, a Salzkammergutból jövet, de benn sem volt a császárvárosban.

Khuen-Héderváry nyilatkozatai.

Bécsbe küldött munkatársunk ma két ízben is beszélt gróf Khuen-Héderváryval, aki a most szóban forgó politikai kérdésekről bár óvatosan, de több irányban nyilatkozott.

Délelőtt.

Az elő találkozásról tudósítónk a következőket jelentette nekünk telefonon: Gróf Khuen-Héderváry ma reggel 8 órakor elhagyta a Bankgassei magyar palotát és gyalog ment a Kohlmarktigasse 10. sz. alatt levő Pucher-féle kávéháza, ahol Láng Lajos miniszterrel és Thallóczy Lajos osztálytanácsossal beszélgetett hosszabb ideig.

Elkísértem a miniszterelnököt és a helyzetéről beszélgetvén vele, megkérdeztem: — Mikor utazik haza Exzellenzáciád? — Még nem bizonyos! — felelt Khuen-Héderváry. — Valószínű, hogy csak holnap mehetek Budapestre. A német császár itteni látogatása miatt ugyanis egy-más dolog halasztást szenvedett, úgy, hogy ezeket még csak ezután tudom majd elintézni 6 felségénel. Meghívót még ezideig nem kaptam az udvarhaz. Annyi már bizonyosnak látszik, hogy a délután három órai vonattal aligha utazhatom haza. De kérdés, ha vajon az öt órai vonattal mehetek-e. Ezzel már különben sem érnék sokat, mert esti kilencz óra után érkezem a fővárosba, tehát a szabadelvű párt értekezletére már amugy is későn érkezésem.

Arra a megjegyzésemre, hogy Budapestén az ő újabb kormányalakításáról beszélnek, a miniszterelnök azt mondta: — Budapestén nagyon sokat kombinálnak, de a kombinációk nagy részben teljesen tarthatatlanok. Csak annyi mondhatok, hogy a helyzet kialakulóban van. En a magam részéről mindenképpen azon vagyok, hogy a dolgokat dülöre vigyem. De a kabinetalakítást nem vagyok hajlandó elvállalni.

Majd hozzátette: — Tudom, jól esnek az országnak, ha királyi manifesztumot vínnék haza! Aztán a szabadelvű párt terveit értekezletét hoztam szóba, megjegyezvén, hogy a pártban nagyon éles nézeteltérések uralkodnak.

— Nem hiszi Exzellenzáciád, hogy a pártban szakadás történhetik?

— Nem igen szóltam, magam is elszundikáltam, a míg a szomszédom fel nem bökött, hogy bemutasson a felségének. Az én önkiszemű kisleánykam volt a felesége...

Hát az a dölvez, kékszemű fiu, a kinek a pillantása ugy átjárja az ember szívet, mint a hegedű flageolet hangja? Ugyan kerem! Meglehet hogy nem is kékszemű volt, tán nem is volt olyan dalás, a hangjával meg tán nem is a szíveteket hangolja, hanem valami kis hivatalban hallgatja a főnök korholását.

Ne is tessék egy szót se elhinni abból, amit én beszéltem, — tán én magam se hiszem.

MÁMOR.

REGÉNY. Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO.

A schifanojai utra terve, ismét ügetve mentek a lovak. A hold, melynek udvara volt, egy felgött, mint átlatzó tejen keresztül az opál. Valami langyosat éreztem az arcomon végig peregni. Francescához fordultam, látja-e, hogy sírok. Szemünk találkozott. Az övé is könnyel volt tele. Szótlanul ültünk egymás mellett, egymás kezét fogva, tudva, hogy ő miatta sírnak.

Schifanoja közelében letérültem könyvemleplezte a gyöngéséget. Andrea az előcsarnokban vár Delfinával, Muriellával és Fernandoval. Miért támad szívem melyén a gyauu homályos érzete, iránta, mint egy ösztön, mely valami sötét veszélytől óvna?

Pedig a sirás jót tett! Végtelen meghatótság fog el, ha a kocsizásra gondolok, miatt Delfina boldogan alszik. Október 8. — A tudtam ma éjjel, vagy virasztottam? Nem tudtam megmondani.

Mikor ma reggel a leányom hívó hangját hallottam, nem feleltem. Ugy tettem, mintha aludnám, hogy kissé elhalasztassam a szükséges valóságot. Delfina nemsokára lábujj-

A miniszterelnök azt felelte: — Nem félek bonyodalmaktól e tekintetben. Ha összevesznek is, majd kibékülnek megint.

Arra a kérdésre, hogy megoldás mikorra várható, vagy legalább döntő lépés mikor történik, azt felelte a miniszterelnök: — Erre nézve nem tudok addig nyilatkozni, a míg nem voltam 6 felségénel újabb kihallgatáson. De meglehet, hogy e kihallgatás után még egyszer el kell mennem a felséghez. Ez majd később válik el.

A második nyilatkozat.

Délután megkapta gróf Khuen-Héderváry a Hofburgba szlító üzenetet. Délután négy órára.

A kihallgatás után, a mely — amint lapunk más helyén olvasható — igen rövid ideig, alig negyedóránál tovább tartott, gróf Khuen-Héderváry a következőket jelentette ki tudósítónknak: — Az audienzia lefolyásáról ugyan nem nyilatkozhatom, de azt mondhatom, hogy ő felsége óhajja applanálni a fölmerült ellentéteket és azon van, hogy a differenciákat elismuljanak.

— Ennyi az egész, kegyelmes uram! — jegyezte meg tudósítónk s aztán hozzátette: — Es ma este a szabadelvű pártban? — Ma este nem lesz semmi.

Holnap még egyszer meg kell jelenem a felség előtt. — E szerint döntés még nem történt? — Erről ne beszéljünk most. Ismétlem: a felség békességet akar.

A korona nem tágit.

Ezekkel a megnyugtatóra szánt hírekkel szemben viszont a kormány német szócsove, a Pester Lloyd, ma a következő riasztó és mondhatni reménytelen értesítéseket adja bécsi hangulatkép gyanánt:

A király ma délelőtt Körber osztrák miniszterelnököt kihallgatáson fogadta. A magyar szabadelvű pártból eredő híreket az itteni érdekeltek körök rendkívül nagy érdeklődéssel kísérik és nagyon csodálkoznak azon, hogy manifesztumról beszélnek, holott ez aligha várható.

Meg sem értik, hogyan jutottak erre a gondolatra. Itt valószínűnek tartják, hogy a miniszterelnök meghatalmazást fog kapni arra, hogy a pártértekezleten is, a parlamentben is olyan nyilatkozatot tegyen, a mely alkalmas lesz arra, hogy a hadiparancsral szemben megnyilatkoz merve fellógást a kellő mértékre leszállítsa.

Egy másik, ugyancsak Bécsből kelezett híradásban pedig a következőképp folytatja:

hegyen jött hozzám és szeretettől remegő hangon mondta Dorothynek: „Milyen jól alszik! No költök föl!”

Ejje! — Ugy érzem, mintha egy csepp vér se lenne ereimben. Olyan gyöngye vagyok, mint egy haldokló. Bátorúság! Bátorúság! Már csak néhány óram van. Manuel holnap reggel érkezik ide; vasárnap utazunk; hetlen az anyámmal leszünk.

Az imént adtam neki néhány könyvet vissza, a melyeket nekem kölcsönözött. A Shelley könyvében körümmel két vers-sort megjelöltem és feltűnő jegyet tettem ama lap elé. Ama vers-sorok így hangzanak:

„And forget me, for I can never be thine!”

(És felejtse el, mert soha se lehetek a tiéd.)

Október 6., éjjel. — Egész nap kereste az alkalmat, hogy beszéljen velem. És egész nap menekültem előle. Gyöztem. Erős és hősies voltam. Istentem, köszönöm neked!

Ez az utolsó éjjel. Holnap reggel utazunk. Aztán mindennek vége. Elmegyek. Mi lesz belőle, ha nem leszek itt? Mi lesz Francescából?

Francesca megváltozása megfoghatatlan, megmagyarázhatatlan marad. Szereti őt. És mióta? És ő tudja-e?

Gyönd meg szívem a lepujabb kinodát. Uj gyötrelmem mérge meg. Féltekeny vagy.

Andrea bizonyosan nem alszik még. A mikor fölmentem, épen fölöltöttök, hogy foglalja el a játéksztálnál a marquis helyét, a férjemmel szemben. Játsszanak-e még?

Talán töpreng és szenved, miattal játszik. Mit gondolhat? Mit szenvedhet?

Nem vagyok fáradt. Kimegyek a loggiába. Az a terem, a hol játszanak, még meg van világítva. Érzem, hogy szivemről elünnék a nyomás, hogy a torkomat fojtogató kötékek megoldódnak, ha most, ebben a némaságban, teljes lelkemből kiálthatnám az éjbe: „Szeretlek, szeretlek, szeretlek!”

XVII.

Néhány nappal a Ferres család elutazása után Ateleták és Sperelli is visszautazott

